

Θοδωρής Ρακόπουλος

ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ
ΣΤΗΝ ΤΣΕΠΗ

Είκοσι αφηγήσεις

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2015

ΝΕΦΕΛΗ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Θοδωρής Ρακόπουλος, *Νυχτερίδα στην τσέπη*

Σχέδιο εξωφύλλου: Μιλτιάδης Πεταλάς
Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας
Διόρθωση: Ελένη Ζαφειρούλη

1η έκδοση, Απρίλιος 2015

ISBN: 978-960-504-139-7

Για την ελληνική έκδοση:
© Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Θοδωρής Ρακόπουλος

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80
τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093
e-mail: info@nnet.gr
www.nnet.gr

Γιατί έχω μέσα μου ένα νεκρό πουλί κι εσύ το λυπάσαι
Δ.Π. Παπαδίτσας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νεκροκεφαλή	11
Περιπέτεια	18
Είχε τα μάτια της γάτας	21
Εκκρεμές	25
Με το κεφάλι στο σεντόνι	30
Γιορτή	34
Θυρεός	40
Με το αεροβόλο	42
Περίπολος	52
Η Ίκο και τα σκυλιά	60
Το τάγμα των σεραφείμ και χερουβείμ προστατεύει αυτό το σπίτι	64
Το όνομά μου είναι Λεγεών	70
Ψυγείο	76
Ο θάνατος κολλά στα δάχτυλα	79
Οι λύκοι μιλούσαν τη γλώσσα της	83
Και στον παράμεσό του το μονόπετρο	90
Νυχτερίδα στην τσέπη	97
Το ήσυχο πουλί καζουάριος	109
Το διάτρυμα	115
Μεγάλοι θηρευτές	119
Πρώτες δημοσιεύσεις	121

ΝΕΚΡΟΚΕΦΑΛΗ

Δεν γνωρίζω καλά την πολιτεία σας. Την έχω –τρόπον τινά, σας έχω– επισκεφθεί γύρω στις τέσσερεις με πέντε φορές μόνο. Η συγκεκριμένη που θα αφηγηθώ ήταν από τις συντομότερες. Και προβαίνω στην αφήγηση τούτη επειδή μου το ζητήσατε επανειλημμένα, γνωρίζοντας πως δεν θα είναι οι σχέσεις μας ίδιες μετά από αυτήν. Αλλά έστω.

Ένα από τα ελάχιστα απογεύματα που πέρασα εκεί, πριν πάρω το τραίνο προς τον Βορρά, στους οικείους μου ανθρώπους, συνάντησα –το είχα από μέρες κανονίσει– την καλή μου φίλη Σωτηρία Τσελέπη στη στάση κοντά σ' αυτό που αποκαλούν παλιά πολιτεία, από τη μεριά όπου βρίσκονται οι ερημικοί στύλοι ενός από τους αρχαίους θεούς – δηλαδή τα ερείπια ενός ναού αφιερωμένου στη θεότητα αυτή. Η Σωτηρία, πάντα περιποιητική, φρόντισε να φέρει από το σπίτι της, τυλιγμένο σε μια εκρού, διακριτική χαρτοπετσέτα, ένα μεγάλο τετράγωνο λουκούμι, που είχε φτιάξει, για να με προϋπαντήσει. Βρισκόταν ήδη στο ραντεβού, καπνίζοντας· με το που με είδε να πλησιάζω, από την κατεύθυνση των στύλων (τους περιεργαζόμουν για ώρα, έχοντας κατά τη συνήθειά μου πάει στο ραντεβού νωρίς), πέταξε το τσιγάρο κάτω κι έβαλε το χέρι στην τσέπη του παλτού της, μια

καλοκαμωμένη ιαπωνική γραμμή, παράλληλη προς τα πλακάκια του δρόμου. Όταν έφτασα σε απόσταση αγκαλιάς και σταυρωτών φιλιών, πρόφτασε να προτείνει, με μια απότομη κίνηση, τη γεμάτη χούφτα της –από τις άκρες των δαχτύλων προεξείχε η χαρτοπετσέτα– στο ύψος του προσώπου μου. Σάστισα για μια στιγμή, μα αμέσως, βλέποντας τη ροζ, μαλακή μάζα στο κέντρο της παλάμης της, που είχε ανοίξει σαν ανεμώννα, αγκάλιασα το χέρι της ως τον αγκώνα, ταϊζόμενος, με μια μεγάλη, πνιγηρή χαψιά, το φρέσκο λουκούμι.

Μέσα σε χάχανα, σαν παιδιά, εγώ μπουκωμένος το λουκούμι τριαντάφυλλο, όπως σε μια διήγηση για τη θεία Πέρδικα, προσπαθήσαμε να κρύψουμε τη συγκίνησή μας για την απώλεια: της απόστασης, που σκληραίνει τις φιλίες (στην περίπτωσή μας απόσταση χρόνου σχεδόν ενός έτους), και της κοινής μας αγαπημένης, της Α. Σχεδόν χωρίς να το καταλάβουμε, προχωρήσαμε μαζί προς τα δρομάκια με τις λειασμένες πλάκες, ίσως τη μόνη όμορφη γειτονιά στην πολιτεία σας, που εκείνη την ώρα δεν βανδάλιζαν, όπως συχνά συμβαίνει, οι τουρίστες.

Βαδίζαμε με γερτά τα κεφάλια και ανταλλάζαμε ελάχιστες κουβέντες, πάντα για τη Α., αφηρημένοι. Πίστευα πως είχα αποστηθίσει τον δρόμο και μας πήγαινα από ένστικτο. Με όρεξη για έναν καφέ, πικρό, από εκείνους που φτιάχνουν στα μέρη σας, οδήγησα περισπούδαστα, μέσα στο κρύο, τη Σωτηρία, που είναι επίσης ξένη στην πολιτεία σας, έπηλυσ από κάπου κοντά, από τους περιδεείς νομούς που εποφθαλιμούν την

πόλη. Την παρέσυρα, υπογραμμίζοντας με ύφος πως ένα «παραδοσιακό καφενείο» μάς περίμενε, με χόβολη, καρέκλες και ίσως παλιές εικόνες στους τοίχους. Κοντοσταθήκαμε, αφού στρίψαμε προς μια πλατεία που δεν είχε κανέναν από τους δυο μας ποτέ δει, εγώ ολοένα τινάζοντας από πάνω μου την κολλώδη πια, στον υγρό αέρα, λευκή σκόνη από την άχνη του γλυκού.

(Ίσως ένα τέτοιο καφενείο ποτέ να μην υπήρξε – παρά να χτίζεται μόνο στη φαντασία μου, κάθε φορά που αναφέρεται το όνομα της Λ.) Το σφάλμα μου στη στροφή, πάντως, μας αντάμειψε αλλιώς, ανέλπιστα, με εκείνη τη μικρή, απομονωμένη σαν σε κέντρο κυκλώνα πλατεΐτσα, ονόματι πλατεία Αγίας Παρασκευής. Συμφωνήσαμε πως είχε κάτι συμβολικό αυτή η ανακάλυψη και σταθήκαμε να θαυμάζουμε την ομώνυμη εκκλησία, που καταλάμβανε τα έξι όγδοα του χώρου της πλατείας (είπε η Τσελέπη). Είχα για μια στιγμή ξεχάσει πως ήταν τοπογράφος κι αναρωτήθηκα πώς το κατάλαβε ή τι σημασία είχε αυτό. Αν συνυπολόγιζε κανείς τον άυλιο χώρο της, η εκκλησίτσα λάμβανε πράγματι ένα εκτόπισμα δυσανάλογο της όποιας σημασίας της. Αποκτούσε μαζί και μιαν ελκυστικότητα, ένα ελκτικό κύμα φυσούσε από τη μεριά των σκαλοπατιών, προς τη μικρή της είσοδο.

Αυτό που με τραβούσε, πολύ αργά και αδιόρατα, προς την εκκλησία ήταν ότι βρισκόταν, όπως όλα τα κτήρια εκείνης της εποχής («11ος αιώνας», πληροφορούσε η ταμπέλα), αισθητά χαμηλότερα από το ύψος του εδάφους. Κατέβαινες με προσοχή έξι-επτά παλιά σκαλοπάτια κι ένιωθες να βουλιάζεις μέσα στα

περικείμενα πλακάκια και τσιμέντα, ώς μέσα, βαθιά, με το μέτωπό σου πλέον στο ύψος του διαβάτη κόσμου, που περνά πάνω και κάτω, αλλά ποτέ δεν μπαίνει μέσα. Στην πραγματικότητα, ήταν ελάχιστοι οι άνθρωποι στα στενά πεζοδρόμια της πλατείας, πέρα από το μαύρο, αριστοτεχνικό κιγκλίδωμα που προφύλασσε από τυχόν πτώση στο βυζαντινό προαύλιο. Μέσα σε μισήν ώρα, όσο θα πρέπει να διήρκεσε η στάθμευσή μας (τέσσερα τσιγάρα μέτρησα στα χείλη της Σωτηρίας), στα τελευταία δύο σκαλοπάτια, ο επάνω κόσμος έμοιαζε απόκοσμα μοναχικός, γδυτός από περαστικούς. Προσέξαμε, όταν αρχίσαμε επιτέλους να περιδιαβαίνουμε την αυλή, ένα μεταλλικό αντικείμενο σφηνωμένο σε μια τέλεια στρογγυλή πλάκα, στο κέντρο ακριβώς του χώρου· αστειεύτηκα ότι ήταν «το πηδάλιο του Θεού», ενώ η Σωτηρία Τσελέπη πρόσθεσε, χαμογελώντας, πως ίσως και να ήταν ο χρονοδιακόπτης της κολάσεως, που βρισκόταν μόλις λίγα μέτρα κάτω από εκείνη τη στρογγυλή καταπακτή.

Την ιλαρότητα διέκοψε μια φωνή πίσω κι ανάμεσα από τα κεφάλια μας, που χωρίς τονικότητα ή χρώμα άρχισε αμέσως να εξηγεί τη χρηστικότητα του εν λόγω πηδαλίου. Μας πήρε μισό λεπτό για να στραφούμε, τρομοκρατημένοι καθώς ήμασταν και καθηλωμένοι. Είδαμε έναν νεαρό, έναν ιδιότροπα νεαρό άνδρα, με ισχνό γένη, τσιγκούνικο, που αμέσως ταυτίσαμε στο μυαλό μας σαν τον πυλωρό του χώρου: με οστέινο πρόσωπο, με μακριά, λιγνά, λιγδιασμένα μαλλιά και θολά μάτια, ντυμένο στα μονόκοπα μαύ-

ρα. Καταλάβαμε πως ήταν ο νεωκόρος, αν και δεν είχαμε την παραμικρή εμπειρία από εκκλησιαστικά θέματα. Το τονίζω αυτό, καθότι σήμερα που καλούμαι να ξαναστοχαστώ τα γεγονότα καταλαβαίνω πως θα μπορούσε να είναι ο οποιοσδήποτε.

Ο νεωκόρος μάς πληροφορούσε, με μηχανική φωνή, σαν τηλεφωνητής σε υπερπόντια κλήση, για τα ιστορικά και θεολογικά σημαίνοντα της πηδαλιούχου καταπακτής, την οποία τόσο άδικα κι άστοχα δεν είχαμε «απολαύσει», όπως σημείωσε, πάντα το ίδιο άτονα. Μιλούσε για ώρα, και ο λόγος του ακουγόταν, μετά από λίγο, σαν κήρυγμα από κασσέτα.

Αρχίσαμε να νιώθουμε τα φώτα της πολιτείας να καλύπτουν εκείνα της μέρας, που χαμήλωναν πίσω από τις πολυκατοικίες. Σκέφτηκα για πρώτη φορά πως βρισκόμασταν ακόμη στην πολιτεία και σχεδόν γέλασα με την αφέλιά μου. Φυσικά και δεν βρισκόμασταν στην πολιτεία, εδώ και πολλήν ώρα.

Δεν μπορώ να ανακαλέσω όσα μοιράστηκε μαζί μας ο νεωκόρος. Μας φαίνονταν σαν παραλήρημα τότε, αν και σήμερα μοιάζουν περισσότερο με προϋπάντηση – ή και με προειδοποίηση. Συγκράτησα ελάχιστα σημεία, προς το τέλος της ομιλίας του (όπου απέκλινε από το κυρίως θέμα της, της απόλαυσης του χώρου), τα οποία θα ήθελα να κομίσω εδώ, για να τα γνωρίζετε – με επιφύλαξη, βέβαια, διότι γράφω από μνήμης: «Αυτό που έχει, βέβαια, τη σπουδαιότερη σημασία σε αυτό το επάγγελμα είναι η έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς της πολιτείας. Ενώ οπωσδήποτε ιδιαίτερα σπουδαία –ας το παραδεχτού-

με- είναι τα εμβάσματα που κανείς κερδίζει, αναπάντεχα· συχνότατα παρά τη θέλησή του. Έρχονται από μακριά κι είναι κάποτε άπιαστα».

Όταν επιτέλους έφυγε, κοιταχτήκαμε για ώρα με τη Σωτηρία Τσελέπη, πάνω σε αυτό που τώρα βλέπαμε ξεκάθαρα σαν πηδάλιο. Σαν υπνωτισμένοι από τη δύναμη που μας έδινε η καινούρια γνώση, προχωρήσαμε, εγώ σκύβοντας ελαφρώς στο κατώφλι, μέσα στη δροσιά της εκκλησίας. Αχνό φως όριζε τον χώρο. Οι άγιοι, μπηγμένοι μέσα στο ξύλο, σταματημένοι σε κάποια αυστηρή κίνηση ο καθένας, κρατώντας μια εκκλησία, μια ρομφαία ή ένα πιάτο με μάτια ανθρώπινα (η Αγία Παρασκευή), μας παρακολουθούσαν ασάλευτοι, κρεμασμένοι στους τοίχους. Πόνεσα τον αυχένα μου αναζητώντας προς τα πάνω τον Παντοκράτορα.

Μπροστά μας ορθωνόταν κατακόρυφο το αντικείμενο: το ξυλόγλυπτο τέμπλο. Σε μια εσοχή προεξείχε το κεντρικό αξιοθέατο της εκκλησίας, και προς αυτό τραβήξαμε με συντονισμένα βήματα γάτας πάνω στο παχύ, κρεμεζί χαλί. Ήταν αυτή η λεπτομέρεια της εκκλησιαστικής εμπειρίας για την οποία ο νεαρός –όπως είναι όλοι όσοι κάνουν αυτό το επάγγελμα, στην πολιτεία σας- νεωκόρος μάς είχε πριν μιλήσει. Προχωρήσαμε, λοιπόν, προς την κάρρα του αγίου. Η πινακίδα αυτή τη φορά πληροφορούσε πως ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΠΑΣΜΟΥΣ ΥΜΩΝ, ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ ΟΠΩΣ ΕΣΘΕ ΣΥΝΤΟΜΟΙ: ξεχώριζε η οπή στην περικεφαλαία, που έζωνε από παντού την ακανόνιστη οστέινη μπάλα, αφήνοντας ένα λειασμένο τετράγωνο κομ-

μάτι ελεύθερο και διαθέσιμο για το φίλημα του επισκέπτη πιστού.

Πλησίασα τον δείκτη του αριστερού χεριού πάνω στην επιφάνεια, την ακούμπησα απαλά: με το ακροδάχτυλο τη χάιδεφα με τρυφερότητα. Γλίστρησε πάνω σε χιλιάδες αόρατα χάδια, μετακινήθηκε στο παλίμψηστο αμέτρητων φιλημάτων, απαλών ή τραχιών, από χείλη γέρων που βαριόνταν, νεότερων που έκλαιγαν. Ένωσα το λιώσιμο από ανθρώπινα κύτταρα πάνω στα δικά μου, και τότε, για πρώτη φορά στην πολιτεία σας, μου ήρθε στους κροτάφους η σκοτοδίνη του Βορρά. Έξω από το παράθυρο, το ταπεινό, το χωρίς βιτρό, ξεχώρισα μια ανδρική μορφή να παρακολουθεί τις κινήσεις μου. Με το χαμηλωμένο φως δεν μπορούσα να ξεχωρίσω ποιος ήταν, ποιος από την πολιτεία σας - αλλά υποθέτω πως ήταν ο νεωκόρος.

Γύρισα προς τη Σωτηρία Τσελέπη, που είχε κολλήσει στο πλευρό μου. Μέσα στο εύκρατο σκοτάδι αγκαλιαστήκαμε κλαίγοντας για την αγαπημένη μας Λ., που η πολιτεία σας τόσο άγρια έχασε. Γίναμε μια μπάλα πάνω στο μαλακό, παχύ χαλί. Ήταν από εκείνα τα χαλιά που, αν χυθεί και τα λερώσει η θεία κοινωνία, από κάποια απρόσεκτη κίνηση παιδιού, ο αρχιμανδρίτης οφείλει να το κάψει ή να το γλείψει μέχρι να καθαριστεί εντελώς. Εξαρτάται από τον αρχιμανδρίτη.

ΘΟΔΩΡΗΣ ΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΦΕΛΗ ΑΘΗΝΑ 2014

η συνωμοσία
της πυρίτιδας

ISBN 978-960-504-096-3, Σελ. 48
Σειρά: Σύγχρονη ελληνική πεζογραφία

Είκοσι πέντε υβριδικά κείμενα σε τρεις ενότητες:
Ανοίγοντας τα γράμματα του γείτονα – Το ζωικό βασίλειο (του Ιουλίου Βερν) – Χιλιαστές.

Ανάμεσα στην πρόζα, την ποίηση, το δοκίμιο, τη διασπορά ψευδών ειδήσεων, την αναδίφηση ανύπαρκτων αρχείων, τον αστικό μύθο, τη λογοτεχνική υπερδιακειμενικότητα, το επαναστατείν διά της θυμικής οδού, το βιβλικό παραλήρημα, τον μεσοσιανισμό.

Ίσως ακούστηκαν σε κάποιο λεωφορείο, ίσως αναμεταδόθηκαν σε κάποιον διαδικτυακό τόπο, ίσως αποτέλεσαν αντικείμενο πολιτικής συζήτησης σε σεμινάρια ή καφεενεία, ίσως τυπώθηκαν και μοιράστηκαν σε φυλλάδιο, ίσως ξεπήδησαν από το εξοργισμένο ελληνικό ίντερνετ.

Κείμενα που ψάχνουν κατάταξη – που λεν: δεν υπάρχουν αλήθειες. Υπάρχουν μόνο πειστικές ιστορίες.

Είκοσι πέντε κείμενα στην κάπως ψεκασμένη ατμόσφαιρα της κρίσης.

ISBN 978-960-504-051-2, Σελ. 56
Σειρά: Ποίηση

Ένα βιβλίο ποίησης σε δύο μέρη: Κοράλλια – Πυρομαχικά. Μυθολογία και πολιτική, αλλά και μύθοι χωρίς πόλεις. Μια ιστορία λίγο-πολύ σε συνέχειες, μια διακεκομμένη αφήγηση.

Κάποιοι ήρωες και γεγονότα: Κυκλωτικός χορός των σαμάνων, Ζηλανδοί, Κλειδιά, Τηλεσκόπια, ένας Μικρός Σκαντζόχοιρος, Συνοριοφύλακες, Δυναμίτες, Δρομείς, βρυκόλακες, φλαμανδοί πίνακες, γάμοι κι εμφύλιες πλατείες στη δυτική Μακεδονία, δάση πολλών ειδών, ουρανός νεκρός από άστρα και ήχους, μπαλλαρίνες να ποτίζουν αίμα στα ακροδάκτυλα, ένα ηλεκτρικό κορίτσι στο φεγγάρι, ένας γερακάρης στο βάθος της κάννης του κόσμου. Όπως λες, το κείμενο είναι γραμμικό, η γνώση του κόσμου τοπίο.

Ποιήματα, κυρίως σε πρόζα.